

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

DZ Bank: Βήμα-βήμα, η Ελλάδα ξεπερνά την κρίση χρέους αλλά παραμένει χώρα υψηλού ρίσκου

Το τρέχον περιβάλλον της αγοράς θα συνεχίσει να επιβαρύνει τα κρατικά ομόλογα της ευρωζώνης και ειδικά της περιφέρειας, εκτιμά η DZ Bank, η οποία αν και επισημαίνει πως η Ελλάδα ξεπερνά τα δύσκολα χρόνια της κρίσης χρέους, οι προκλήσεις για την οικονομία και τα ομόλογα είναι σημαντικές.

Όπως γράφει το capital.gr, βραχυπρόθεσμα, όπως σημειώνει, η ανακοίνωση του νέου μέσου κατά του κατακερματισμού της ΕΚΤ θα μειώσει τα ασφάλιστρα κινδύνου (risk premiums). Ενόψει των προσεχών μηνών, ωστόσο, η πορεία των ασφαλιστρών κινδύνου είναι πιθανό να εξαρτηθεί από τον συγκεκριμένο σχεδιασμό του νέου μέσου. "Δεν περιμένουμε από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ να συμφωνήσει σε έναν ιδιαίτερα ελκυστικό σχεδιασμό του μέσου, ειδικά για την Ιταλία. Αντιθέτως, αναμένουμε να καταπολεμήσει ιδιαίτερα την εκτόξευση των spreads σε επίπεδα που εμποδίζουν μια μέτρια, γραμμική αύξηση των ασφαλιστρών κινδύνου της ευρωζώνης". Με βάση τις προσδοκίες της για τα spread, η DZ Bank συστήνει underweight θέσεις στα ομόλογα της περιφέρειας.

Σε ότι αφορά την Ελλάδα, ο γερμανικός οίκος αναφέρει πως μετά την ανάπτυξη λίγο πάνω από το 8% το 2021, η ανάκαμψη είναι πιθανό να συνεχιστεί φέτος παρά τους αντίθετους ανέμους και προβλέπει πως το ελληνικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 4,2% (και κατά μόλις 0,6% το 2023).

Ωστόσο, η αναταραχή στις παγκόσμιες αγορές ενέργειας ειδικότερα αυξάνει τον πληθωρισμό -ο οποίος φέτος αναμένεται στην Ελλάδα να διαμορφωθεί στο 8,1% πριν υποχωρήσει στο 3,9% το 2023- και οι υψηλότερες τιμές μειώνουν την κατανάλωση. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση υιοθέτησε πρόσφατα διάφορα μέτρα για να αποτρέψει την πτώση της εγχώριας ζήτησης, αναφέρει.

Οι πρόσφατες αυξήσεις του κατώτατου μισθού τον Ιανουάριο (+2%) και τον Μάιο (+7,5%) θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η εγχώρια ζήτηση θα παραμείνει ένας από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης.

Η επενδυτική δραστηριότητα, η οποία υποστηρίζεται από κεφάλαια του NGEU, και οι εξαγωγές, ιδίως ο τουριστικός τομέας, θα συμβάλουν επίσης θετικά στην ανάπτυξη. Ωστόσο, όπως τονίζει, οι κίνδυνοι κυριαρχούν, καθώς η ελληνική οικονομία είναι λιγότερο ανθεκτική από αυτή των άλλων χωρών της ευρωζώνης έναντι της επιδείνωσης του γενικού οικονομικού περιβάλλοντος.

Η DZ Bank επισημαίνει πως το υπουργείο Οικονομικών επιβεβαίωσε πρόσφατα ότι η Ελλάδα σχεδιάζει να παρουσιάσει πρωτογενές έλλειμμα φέτος. Συνολικά, η ίδια αναμένει δημοσιονομικό έλλειμμα 5% του ΑΕΠ για το 2022. Ωστόσο, η χώρα σκοπεύει να δημιουργήσει ξανά πρωτογενή πλεονάσματα το 2023 και να επιτύχει συνολικό δημοσιονομικό έλλειμμα 2%, συνεχίζοντας την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών της.

Η Ελλάδα αποπλήρωσε πλήρως το χρέος της στο ΔΝΤ στα τέλη Μαρτίου, ενώ έχει αρχίσει να αποπληρώνει μέρος των διμερών δανείων του 2010 και το Eurogroup έδωσε πρόσφατα το πράσινο φως για την επιτυχή λήξη του Μηχανισμού Ενισχυμένης Εποπτείας. "Βήμα-βήμα, η χώρα ξεπερνά την κρίση χρέους", τονίζει χαρακτηριστικά. Ωστόσο, σε ποσοστό άνω του 190%, η Ελλάδα θα συνεχίσει να καταγράφει τον υψηλότερο δείκτη χρέους προς ΑΕΠ στην ευρωζώνη και έναν από τους υψηλότερους δείκτες στον κόσμο.

Τα ελληνικά ομόλογα, όπως επισημαίνει η DZ Bank, εξακολουθούν να έχουν τα υψηλότερα ασφάλιστρα κινδύνου. Όντας ο εκδότης με τη χαμηλότερη αξιολόγηση, η Ελλάδα υποφέρει περισσότερο από τη γενική αποστροφή κινδύνου στην αγορά. Το ελληνικό spread έναντι της Ιταλίας ανέρχεται επί του παρόντος σε σχεδόν 60 μονάδες βάσης, δηλαδή στο ίδιο επίπεδο που ήταν κατά την κορύφωση της πανδημίας. Ωστόσο, ο γερμανικός οίκος πιστεύει ότι τα ελληνικά ομόλογα παραμένουν ο κύριος ανταγωνιστής των ιταλικών ομολόγων. "Αναμένουμε ότι τα ελληνικά spreads θα παραμείνουν υψηλά τους επόμενους μήνες και μάλιστα θα διευρυνθούν περαιτέρω προς τις 300 μ.β στο υπόλοιπο του έτους. Αν και το αποτέλεσμα της ανακοίνωσης του νέου μέσου κατά του κατακερματισμού της ΕΚΤ θα μπορούσε να προσφέρει βραχυπρόθεσμη ανακούφιση, δεν θα είναι βιώσιμη", εκτιμά η DZ Bank.

Τέλος, αναφέρει πως στα τέλη Απριλίου, (και) η S&P αναβάθμισε την αξιολόγηση της Ελλάδας σε BB+, πράγμα που σημαίνει ότι η χώρα είναι τώρα ένα ακόμη βήμα πιο κοντά στον στόχο της να επιστρέψει στην επενδυτική βαθμίδα το 2023. Όμως, δεδομένης ακόμα της χαμηλής της αξιολόγησης, του υψηλότερου δείκτη χρέους προς ΑΕΠ στην ευρωζώνη και του πιο ασταθούς μοτίβου των spreads, συνεχίζει να αξιολογεί την Ελλάδα ως χώρα με αυξημένο κίνδυνο (Elevated Risk).

Χρηματιστήρια: Το χειρότερο πρώτο εξάμηνο από την εποχή Νίξον

Οι αυξήσεις και η προσδοκίες για αυξήσεις επιτοκίων για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού που δημιουργούν φόβους για μεγάλη ύφεση, τα συνεχιζόμενα προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες λόγω της πανδημίας και ο πόλεμος στην Ουκρανία βουλιάζουν φέτος τα χρηματιστήρια.

Ειδικά ο αμερικανικός δείκτης S&P καταγράφει το χειρότερο εξάμηνο από την εποχή της προεδρίας Νίξον, το 1970, καθώς υποχωρεί φέτος κατά 21%, δείχνουν τα στοιχεία του Bloomberg.

Στις ΗΠΑ η Ομοσπονδιακή Τράπεζα προχωρά στην πιο αυστηρή νομισματική πολιτική των τελευταίων χρόνων με τα επιτόκια να αναμένεται να φτάσουν ακόμη και το 3,5% του χρόνου. Αυτό δημιουργεί φόβους για ύφεση στην οικονομία και επιπλέον κάνει επενδυτές που είχαν συνηθίσει σε πολύ φθηνό χρήμα να εγκαταλείπουν τώρα τις μετοχές.

jqjr32j3

Αυτό έχει φέρει ξεπούλημα στη Γουόλ Στρίτ και ιδιαίτερα στις μετοχές του S&P 500 και του NASDAQ που είχαν κάνει ράλι εν μέσω της πανδημίας πέρσι.

Το ράλι στις τιμές

Επιπλέον, το ράλι στις τιμές της ενέργειας και τα συνεχιζόμενα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα έχουν δημιουργήσει φόβους για πλήγμα στα κέρδη των εισηγμένων με αποτέλεσμα να μεγεθύνεται η φυγή επενδυτών. Σε αυτό συνηγορεί και η μείωση της αγοραστικής ικανότητας νοικοκυριών σε ΗΠΑ και Ευρώπη όπου ο πληθωρισμός τρέχει με 8% ή κι ακόμη παραπάνω.

Έτσι, οι βασικοί δείκτες στα χρηματιστήρια των ΗΠΑ καταγράφουν απώλειες από 16% έως 30%, ενώ στην Ευρώπη οι απώλειες αυτές σε επίπεδο δεικτών φτάνουν στα επίπεδα του 18% περίπου. Οι ευρωπαϊκές μετοχές κατά κανόνα είχαν κάνει μικρότερο ράλι από τις αμερικανικές. Αλλά και πάλι η πρόσφατη στροφή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για πιο αυστηρή νομισματική πολιτική και οι νέοι φόβοι για ύφεση έχουν αλλάξει τα δεδομένα στις αγορές.

Η ΕΚΤ έχει δώσει σήμα για αύξηση κατά 0,25% στα επιτόκια από τον επόμενο μήνα, αλλά και για μεγαλύτερες αυξήσεις της τάξης του 0,50% το αμέσως επόμενο διάστημα προκειμένου να τιθασεύσει τον πληθωρισμό.

Καμπανάκι από Πάουελ, επενδυτικές τράπεζες, στελέχη και αναλυτές

Ακόμη και ο πρόεδρος της FED Τζερόμ Πάουελ δεν μπορεί να αποκλείσει την πιθανότητα ύφεσης, όπως παραδέχτηκε ο ίδιος μιλώντας στο Κογκρέσο.

Από την πλευρά της η αμερικανική τράπεζα κολοσσός Citi εκτιμά πως η πιθανότητα η παγκόσμια οικονομία να βυθιστεί σε ύφεση φέτος πλησιάζει το 50% καθώς οι κεντρικές τράπεζες αυστηροποιούν τη νομισματική πολιτική τους και η ζήτηση για αγαθά αποδυναμώνεται.

Καμπανάκι χτυπούν ακόμη για ύφεση η Goldman Sachs, αλλά και Νουριέλ Ρουμπινί. Από την πλευρά του ο Ίλον Μασκ –που αρέσκεται να παρεμβαίνει σε οικονομικά θέματα– προειδοποιεί κι αυτός για αυξανόμενη πιθανότητα η οικονομία των ΗΠΑ να πέσει σε ύφεση.

«Η ύφεση είναι αναπόφευκτη κάποια στιγμή. Όσο για το αν υπάρχει ύφεση βραχυπρόθεσμα, αυτό είναι πιο πιθανό παρά να μην υπάρξει», είπε ο Μασκ στο Οικονομικό Φόρουμ του Κατάρ στη Ντόχα. Όλα αυτά πυροδοτούν φόβους για σκληρή προσγείωση για τη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, καθώς η Federal Reserve αυξάνει τα επιτόκια για να αντιμετωπίσει τον υψηλότερο πληθωρισμό εδώ και δεκαετίες.

Βουτιά σε Ρωσία και Τουρκία

Ιδιαίτερη περίπτωση αποτελούν χρηματιστήρια σε χώρες όπως η Ρωσία, όπου έχουν επιβληθεί μεγάλες κυρώσεις από τη Δύση –αλλά και περιορισμοί στην κίνηση κεφαλαίων από τη Μόσχα. Ο βασικός δείκτης MOEX εκεί χάνει πάνω από 38% από τις αρχές του έτους, ενώ ο δείκτης RTS υποχωρεί κατά 13%.

Στην Τουρκία επίσης που αντιμετωπίζει τεράστια προβλήματα με πληθωρισμό πάνω από 70% και το εθνικό νόμισμα να έχει βουλιάξει κοντά σε ιστορικά χαμηλά έναντι του δολαρίου, ο δείκτης BIST 100 του Χρηματιστηρίου της Κωνσταντινούπολης χάνει 38% από τις αρχές του έτους (σε όρους δολαρίου).

Πηγή: Bloomberg, Οικονομικός Ταχυδρόμος

ΕΚΤ: Τι δείχνει το πρώτο «πράσινο» stress test για τις τράπεζες - Τι ζητά ο επόπτης

Αντίστροφη μέτρηση για τα αποτελέσματα του πρώτου «πράσινου» stress test που πραγματοποιεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), τα οποία σε αυτή τη φάση έχουν εκπαιδευτικό χαρακτήρα και αποτελούν μια άνευ προηγουμένου προσπάθεια πληρέστερης κατανόησης για το πόσο εκτεθειμένες είναι οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ -συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών- στους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους (C&E risks).

Όπως γράφει η Αρτεμής Σηλιώτη στην Ημερησία, το test, τα αποτελέσματα του οποίου θα δημοσιευτούν τον Ιούλιο, θα δώσει και μια σαφέστερη εικόνα για το πόσο ανθεκτικές είναι απέναντι σε αυτούς τους κινδύνους οι τράπεζες καθώς, μεταξύ άλλων, οι εποπτικές αρχές αξιολογούν και τη βιωσιμότητα των πηγών εισοδήματός τους έναντι της πράσινης μετάβασης.

Ταυτόχρονα η ΕΚΤ ξεκινά επιτόπιους ελέγχους για τη διαχείριση αυτών των κινδύνων από τις τράπεζες και ολοκληρώνεται μια στοχευμένη αναθεώρηση που επικεντρώνεται στα ανοίγματα σε εμπορικά ακίνητα.

Οι κίνδυνοι C&E

«Σκοπεύουμε να ενσωματώσουμε πλήρως τους κινδύνους C&E στον τακτικό εποπτικό διάλογο, αντιμετωπίζοντάς τους με τον ίδιο τρόπο όπως οποιουδήποτε άλλους σημαντικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες», ανέφερε ο Frank Elderson, μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ και αντιπρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, μιλώντας στο 10ο ετήσιο συνέδριο για τη Διοίκηση Τραπεζών και τη Διαχείριση Τραπεζών στη Σχολή Οικονομικών και Διοίκησης της Φρανκφούρτης.

Σε κάθε περίπτωση οι τράπεζες του ευρωσυστήματος θα πρέπει να έχουν συμμορφωθεί πλήρως με τις προσδοκίες του επόπτη το αργότερο μέχρι το τέλος του 2024, με το 80% των τραπεζών να σκοπεύει να ολοκληρώσει τις ενέργειες που περιγράφονται στα σχέδια δράσης πριν από το τέλος του 2023.

Ο Fr. Elderson υπενθύμισε ότι το 2021, για πρώτη φορά, οι κίνδυνοι C&E ενσωματώθηκαν ποιοτικά στη Διαδικασία Εποπτικής Αναθεώρησης και Αξιολόγησης (SREP) και «φέτος, οι κοινές εποπτικές μας ομάδες θα συμπληρώσουν τις αξιολογήσεις SREP με τις παρατηρήσεις τους από μια δοκιμασία ακραίων καταστάσεων για τον κλιματικό κίνδυνο και μια θεματική ανασκόπηση σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες ενσωματώνουν αυτούς τους κινδύνους στις καθημερινές τους δραστηριότητες. Αυτό θα ενσωματωθεί επίσης ποιοτικά στις βαθμολογίες SREP, οι οποίες ενδέχεται να έχουν έμμεσο αντίκτυπο στις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις».

Τα προκαταρκτικά ευρήματα

Πάντως από τα προκαταρκτικά ευρήματα από την ανασκόπηση της ΕΚΤ σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι τράπεζες ενσωματώνουν τους κινδύνους C&E στις πρακτικές διαχειρίσεις κινδύνων τους, προκύπτουν καλά, κακά και ελπιδοφόρα νέα.

Τα καλά νέα, όπως είπε ο F. Elderson, είναι ότι οι τράπεζες αρχίζουν να προοδεύουν στη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα και το περιβάλλον. Τα κακά νέα είναι ότι αυτή η πρόοδος δεν είναι γενική και οι καθυστερήσεις παραμένουν σε όλους τους τομείς.

«Υπάρχουν όμως και ελπιδοφόρα νέα: οι σύγχρονες πρακτικές διακυβέρνησης και διαχείρισης κινδύνου που υιοθετούν τώρα ορισμένες τράπεζες επιβεβαιώνουν ότι αυτό που ζητά η ΕΚΤ είναι εφικτό. Απλώς χρειαζόμαστε όλες τις τράπεζες να το κάνουν», υπογράμμισε ο αντιπρόεδρος του εποπτικού συμβουλίου της ΕΚΤ.

Την περασμένη εβδομάδα, η Επιτροπή της Βασιλείας δημοσίευσε τις «Αρχές για την αποτελεσματική διαχείριση και εποπτεία των χρηματοοικονομικών κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα», οι οποίες αποτελούν σημαντικό ορόσημο καθώς όλες οι εποπτικές αρχές, από όλο τον κόσμο, επιβεβαιώνουν ομόφωνα ότι οι τράπεζες και οι εποπτικές αρχές πρέπει επειγόντως να αντιμετωπίσουν τους κλιματικούς κινδύνους.

«Οι αρχές της Επιτροπής της Βασιλείας προωθούν πολλές από τις πρακτικές που η ΕΚΤ είχε επισημάνει ως κρίσιμες για τη σωστή διαχείριση των κινδύνων C&E. Για παράδειγμα, υπογραμμίζουν τη σημασία της αξιολόγησης της σημαντικότητας των κλιματικών κινδύνων και της εξέτασης της πιθανής επίδρασής τους στα επιχειρηματικά μοντέλα των τραπεζών. Υπογραμμίζουν επίσης την ανάγκη πλήρους ενσωμάτωσης σημαντικών κινδύνων στις εσωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης της επάρκειας κεφαλαίου και ρευστότητας των τραπεζών. Επιπλέον, οι αρχές αναμένουν από το διοικητικό συμβούλιο και τα ανώτερα στελέχη μιας τράπεζας να διασφαλίσουν ότι οι εσωτερικές στρατηγικές και οι δηλώσεις ανάληψης κινδύνου της τράπεζας συνάδουν με οποιεσδήποτε δημοσίως κοινοποιημένες στρατηγικές και δεσμεύσεις που σχετίζονται με το κλίμα. Αυτή η προσδοκία έρχεται την κατάλληλη στιγμή καθώς όλο και περισσότερες τράπεζες δεσμεύονται δημόσια να ευθυγραμμίσουν τις χρηματοδοτικές τους δραστηριότητες με τους στόχους της Συμφωνίας του Παρισιού. Η αποτυχία εκπλήρωσης των δεσμεύσεών τους μπορεί να εκθέσει αυτές τις τράπεζες σε διάφορους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων φήμης, καθώς και τυχόν πιθανών προληπτικών κινδύνων μη ευθυγράμμισης με αυτούς τους στόχους», υπογράμμισε ο Frank Elderson

Αναλύοντας περαιτέρω... τα νέα, ο αντιπρόεδρος του Εποπτικού Συμβουλίου της ΕΚΤ υπογράμμισε ότι έναν χρόνο μετά τη διαπίστωση από τις ίδιες τις τράπεζες ότι το 90% των πρακτικών τους ήταν εν μέρει ή καθόλου ευθυγραμμισμένες με τις εποπτικές προσδοκίες, διαπιστώνονται θετικές αλλαγές και οι τράπεζες έχουν σημειώσει μεγάλη πρόοδο. Τα κακά νέα είναι ότι υπάρχουν σαφή κενά και μεμονωμένες τράπεζες δεν σημειώνουν πρόοδο.

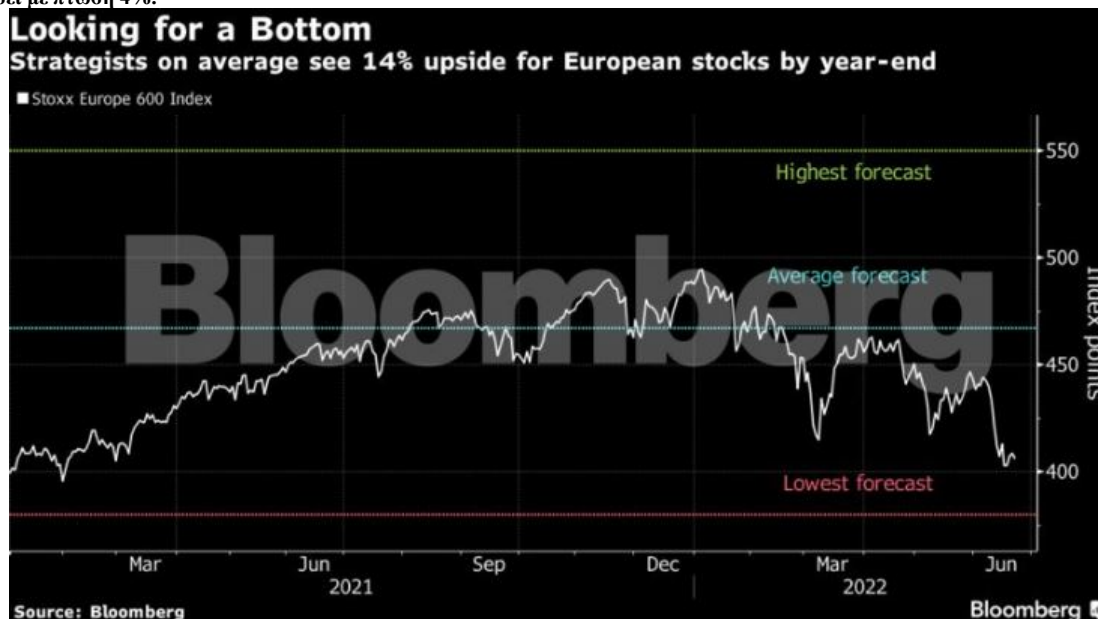
Επιπλέον, παρατηρούνται αρκετές ασυνέπειες, όπως για παράδειγμα οι στρατηγικές των τραπεζών αφορούν περισσότερο τους κινδύνους στην πράσινη μετάβαση παρά τους φυσικούς κινδύνους, ενώ η ΕΚΤ βλέπει ότι τράπεζες δεν εξετάζουν πλήρως πώς η κακή ευθυγράμμιση των πελατών τους με τη Συμφωνία του Παρισιού επηρεάζει τα δικά τους ανοίγματα σε κίνδυνο.

Ευρωπαϊκές αγορές: Άνοδο 14% έως το τέλος του 2022 βλέπουν οι οίκοι

Το πρώτο εξάμηνο του 2022 αποδεικνύεται το χειρότερο για τις ευρωπαϊκές αγορές από το 2008, όμως οι αναλυτές μεγάλων επενδυτικών οίκων είναι αισιόδοξοι ότι οι επενδυτές θα μπορέσουν να ανακτήσουν έστω ένα μέρος των απωλειών τους έως το τέλος του έτους.

Ο δείκτης Stoxx Europe 600 θα κλείσει τον Δεκέμβριο στις 467 μονάδες δείκτη, σημειώνοντας άνοδο 14% από το κλείσιμο της Τρίτης, σύμφωνα με τον μέσο όρο των 15 προβλέψεων στη μηνιαία δημοσκόπηση αναλυτών του Bloomberg. Πάντως, εάν επιβεβαιωθούν οι εκτιμήσεις αυτές, αυτό σημαίνει ότι η χρονιά θα κλείσει με πτώση 4%.

«Το επόμενο τρίμηνο μπορεί να παραμείνει ασταθές και ευμετάβλητο, αλλά δεν είμαστε μακριά από την κορύφωση της απαισιοδοξίας», δήλωσε ο στρατηγικός αναλυτής της Societe Generale, Roland Kaloyan, ο οποίος θέτει την τιμή-στόχο για τον Stoxx 600 στις 415 μονάδες, ουσιαστικά προβλέποντας ότι ο δείκτης θα κλείσει το έτος λίγο πάνω από τα τρέχοντα επίπεδα.

Οι ευρωπαϊκές μετοχές υποχώρησαν στο χαμηλότερο επίπεδο από τον Φεβρουάριο του 2021 την περασμένη εβδομάδα, καθώς οι ανησυχίες για οικονομική επιβράδυνση εντείνονται εν μέσω αυξανόμενου πληθωρισμού και της νομισματικής σύσφιξης που απαιτείται για να τιθασευτεί. Ο Stoxx 600 σημείωσε πτώση σχεδόν 17% φέτος και δεν απέχει πολύ από το να εισέλθει σε bear market, όπως έχει ήδη συμβεί με τον S&P 500.

Σύμφωνα με τους αναλυτές της Bank of America, ο κύκλος σύσφιξης της Fed έχει πλέον «προεξοφληθεί πλήρως», κάτι που θα βοηθήσει τον Stoxx 600 να επανατιμολογηθεί. Ο οίκος θέτει την τιμή-στόχο τις 430 μονάδες και την περασμένη εβδομάδα αναβάθμισε τη στάση του απέναντι στις ευρωπαϊκές μετοχές σε ουδέτερη από αρνητική για πρώτη φορά από τον Οκτώβριο του 2021.

Σημειώνοντας πτώση 9% από την αρχή του μήνα, ο Stoxx 600 έχει βρεθεί κοντά στην χαμηλότερη τιμή-στόχο στη δημοσκόπηση του Bloomberg, η οποία τέθηκε στις 380 μονάδες, από την TFS Derivatives.

«Η ευρωπαϊκή αγορά δεν ήταν σχεδόν ποτέ φθηνότερη σε σχέση με τις ΗΠΑ από ό,τι είναι σήμερα», δήλωσε η αναλύτρια της UBS Sutanya Chedda. Ο οίκος βλέπει τον Stoxx 600 να κλείνει το 2022 στις 480 μονάδες.

Πηγή: Bloomberg

Τι είναι ο στασιμοπληθωρισμός;

Ο στασιμοπληθωρισμός – τοξικό κοκτέιλ στασιμότητας της ανάπτυξης και αύξησης τιμών – θεωρείται, γενικά, κατάλοιπο της δεκαετίας του 1970. Ωστόσο, οικονομολόγοι προειδοποιούν ότι ενδεχομένως να κληθούμε να αντιμετωπίσουμε ξανά ένα τέτοιο φαινόμενο.

Τι είναι ο στασιμοπληθωρισμός;

Ως στασιμοπληθωρισμός ορίζεται, γενικά, η βραδεία ανάπτυξη σε συνδυασμό με την αύξηση του πληθωρισμού. Οι οικονομολόγοι έχουν να αναφερθούν στο φαινόμενο αυτό από τη δεκαετία του 1970, όταν οι καταναλωτές στις ΗΠΑ έκαναν ουρές για να γεμίσουν τα αυτοκίνητά τους με βενζίνη, η τιμή της οποίας είχε φτάσει στα ύψη, ενώ, παράλληλα, το ποσοστό ανεργίας είχε φτάσει το 9%.

Η Παγκόσμια Τράπεζα μείωσε απότομα, φέτος, τις προβλέψεις της για την ανάπτυξη της παγκόσμιας οικονομίας και προειδοποίησε για πολυετή υψηλό πληθωρισμό και γλιερή ανάπτυξη – καταστάσεις, δηλαδή, που θυμίζουν τον στασιμοπληθωρισμό της δεκαετίας του 1970.

Ο στασιμοπληθωρισμός συνεπάγεται προβλήματα για την οικονομία. Η αύξηση του πληθωρισμού εξασθενεί την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών και η ασθενέστερη ζήτηση βλάπτει τα κέρδη των εταιρειών και επιφέρει απολύσεις.

Ακόμη, ο στασιμοπληθωρισμός θέτει τη Fed των ΗΠΑ σε δύσκολη θέση, δεδομένου ότι καθήκον της είναι να διατηρεί τον πληθωρισμό και την ανεργία σε χαμηλά επίπεδα. Η Fed μπορεί να αυξήσει τα επιτόκια, ώστε να περιορίσει τον πληθωρισμό – τακτική την οποία σκοπεύει να ακολουθήσει και φέτος – αλλά, εάν κινηθεί πολύ επιθετικά, κινδυνεύει να περιορίσει τις δαπάνες και να οδηγήσει την οικονομία σε ύφεση.

Γιατί ο στασιμοπληθωρισμός αποτελεί κίνδυνο σήμερα;

Ο πληθωρισμός βρίσκεται σε υψηλά 40 ετών. Ταυτόχρονα, οι οικονομολόγοι εκφράζουν τις ανησυχίες τους για την οικονομική ανάπτυξη, εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία, για τα περιοριστικά μέτρα στην Κίνα και τις διαταραχές στις εφοδιαστικές αλυσίδες, οι οποίες σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού.

Διανύουμε μια περίοδο στασιμοπληθωρισμού;

Όχι αναγκαστικά. Ο πληθωρισμός είναι υψηλός, αλλά η ανεργία παραμένει σε χαμηλά πενήντα ετών. Η οικονομία των ΗΠΑ συρρικνώθηκε, κατά το πρώτο τρίμηνο, καθώς οι διαταραχές στον εφοδιασμό επηρέασαν την παραγωγή, αλλά οι περισσότεροι οικονομολόγοι αναμένουν ότι η ανάπτυξη θα συνεχιστεί, κατά το δεύτερο τρίμηνο, λόγω των ισχυρών καταναλωτικών κι επιχειρηματικών δαπανών. Ο στασιμοπληθωρισμός αποτελούσε, συνήθως, μια μακροχρόνια περίοδο τόσο υψηλότερου πληθωρισμού όσο και βραδύτερης ανάπτυξης, αλλά όχι μόνο για ένα τρίμηνο.

Ο στασιμοπληθωρισμός εξακολουθεί να αποτελεί κίνδυνο για την οικονομία των ΗΠΑ, ενώ παρατηρούμε και σημαντικές ομοιότητες μεταξύ της δεκαετίας του 1970 και σήμερα. Οι ραγδαία αυξανόμενες τιμές πετρελαίου και τροφίμων αυξάνουν το κόστος διαβίωσης και στελέχη επιχειρήσεων εκφράζουν ανησυχίες για τις προοπτικές της οικονομίας.

Ωστόσο, η βασική διαφορά του 1970 και της σημερινής εποχής έγκειται στον τομέα της απασχόλησης. Κατά τη δεκαετία του 1970 και στις αρχές της δεκαετίας του 1980, το ποσοστό ανεργίας ανερχόταν, κατά καιρούς, περίπου στο 10%. Τον Μάιο του 2022, ο στασιμοπληθωρισμός ανήλθε περίπου στο 3,6%. Οι ΗΠΑ, ωστόσο, δεν δείχνουν κάποια πρόθεση να προβούν σε απολύσεις.

Ποια η διαφορά στασιμοπληθωρισμού και πληθωρισμού;

Ο πληθωρισμός αφορά την αύξηση στις τιμές αγαθών και υπηρεσιών. Για τη Fed είναι καλό να υπάρχει λίγος πληθωρισμός. Η τράπεζα στοχεύει σε πληθωρισμό 2%, σε ετήσια βάση, διότι το ποσοστό αυτό σηματοδοτεί την υγιή ζήτηση στον τομέα της οικονομίας. Ωστόσο, εάν ο πληθωρισμός αυξηθεί πολύ γρήγορα, η ταχεία αύξηση των τιμών θα εξασθενήσει την αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών. Ο στασιμοπληθωρισμός είναι μια κατάσταση κατά την οποία οι τιμές αυξάνονται, αλλά η ζήτηση αποδυναμώνεται και η οικονομική ανάπτυξη επιβραδύνεται ή συρρικνώνεται. Συνεπώς, οι επιχειρήσεις κερδίζουν λιγότερα χρήματα και μειώνουν τις θέσεις εργασίας, αυξάνοντας την ανεργία. Στη χειρότερη περίπτωση, η κατάσταση αυτή ωθεί την οικονομία σε ύφεση.

Έχουμε έρθει ξανά αντιμέτωποι με το φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού;

Ναι, το φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού διήρκεσε από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 έως τις αρχές της δεκαετίας του 1980, όταν οι αυξανόμενες τιμές βασικών προϊόντων και ο διψήφιος πληθωρισμός συγκρούστηκαν με την υψηλή ανεργία.

Ο Βρετανός βουλευτής, Ίαν Μακλέοντ, είναι ο πρώτος που χρησιμοποίησε τη λέξη «στασιμοπληθωρισμός», το 1965. «Σήμερα είμαστε αντιμέτωποι με κάτι ακόμη χειρότερο – δεν αντιμετωπίζουμε απλώς πληθωρισμό ή στασιμότητα – αλλά και τα δύο μαζί. Είμαστε αντιμέτωποι με ένα είδος “στασιμοπληθωρισμού”».

Οι απαρχές του στασιμοπληθωρισμού χρονολογούνται από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, όταν ο πρόεδρος Λίντον Τζόνσον ενίσχυσε την ανάπτυξη χρηματοδοτώντας τον πόλεμο στο Βιετνάμ και τα προγράμματα «Μεγάλη Κοινωνία». Ο πρόεδρος της Fed, Γουίλιαμ ΜακΤσέσνι Μάρτιν, εν τω μεταξύ, δεν κατάφερε να σφίξει αρκετά τη νομισματική πολιτική, ώστε να περιορίσει αυτή την ανάπτυξη.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1970, ο πρόεδρος Ρίτσαρντ Νίξον, με τη συγκατάθεση του προέδρου της Fed, Άρθουρ Μπερνς, προσπάθησε να συγκρατήσει τον πληθωρισμό επιβάλλοντας ελέγχους στις αυξήσεις μισθών και τιμών. Η δουλειά έγινε πιο δύσκολη το 1973, μετά το αραβικό εμπόργκο πετρελαίου που οδήγησε σε δραστική άνοδο των τιμών ενέργειας και του συνολικού πληθωρισμού. Ο Μπερνς υποτιμούσε τις πληθωριστικές πιέσεις: δεν είχε συνειδητοποιήσει ότι ο δυναμικός ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας είχε μειωθεί και ότι η εισροή νέων, πολλών σε αριθμό baby boomers στο εργατικό δυναμικό είχε καταστήσει δυσκολότερη τη μείωση της ανεργίας στα επίπεδα των αρχών της δεκαετίας του 1960.

Ως αποτέλεσμα, ακόμη κι όταν η Fed αύξησε τα επιτόκια, ωθώντας την οικονομία σε σοβαρή ύφεση το 1974-75, ο πληθωρισμός και η ανεργία δεν υποχώρησαν στα επίπεδα της προηγούμενης δεκαετίας.

Ο στασιμοπληθωρισμός της δεκαετίας του 1970 τελείωσε με οδυνηρό τρόπο. Ο πρόεδρος της Fed, Πολ Βόλκερ, αύξησε δραστικά τα επιτόκια στο 20%, το 1981, προκαλώντας ύφεση και διψήφια ανεργία.

Πηγή: Wall Street Journal